

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 listopada 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił M. M. prawa do wypłaty odsetek od kwoty wyrównania przekazanego decyzją z dnia 17 sierpnia 2017 r. za okres od 1 kwietnia 2007 r. do 30 kwietnia 2009 r.

W uzasadnieniu decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że zgodnie z art. 118 ust.1 i 1 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie o prawo do świadczenia lub ustalenia jego wysokości w ciągu 30 dni od daty wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W przypadku ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego, za dzień ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego. Wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 29 czerwca 2017 r. wpłynął do ZUS dnia 25 lipca 2017 r., a decyzję wydano w dniu 17 sierpnia 2017 r. tj. w ciągu 30 dni od daty wyjaśnienia ostatniej okoliczności jak również wypłata świadczenia nastąpiła w ustawowym terminie tj. 24 sierpnia 2017 r.

(decyzja k.169 – 170 plik V akt ZUS)

W dniu 11 grudnia 2017 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie M. M. od ww. decyzji w którym wniosła o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do wypłaty odsetek od kwoty wyrównania za okres od 1 kwietnia 2007 r. do 30 kwietnia 2009 r. oraz o zawieszenie niniejszego postępowania do czasu rozstrzygnięcia postępowania jakie toczy się przed Sądem Okręgowym w Łodzi, VIII Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie o sygnaturze akt VIII U 2025/17. W treści odwołania M. M. wskazała, że tak późne zakończenie sprawy o rentę rodzinną dla M. M. oraz wszystkie sprawy sądowe, jakie w tym przedmiocie zaistniały, spowodowane były pierwotnym błędem organu rentowego, który nie uwzględnił odwołania M. M. od decyzji z dnia 21 lipca 2010 r. odmawiającej jej prawa do wyrównania renty rodzinnej za okres od 1 lipca 2004 r. do 30 kwietnia 2009 r., w sytuacji gdy wstrzymanie prawa do renty rodzinnej nastąpiło bez wydania decyzji w tym przedmiocie, co stanowiło błąd organu rentowego. Powyższe potwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 31 stycznia 2017 r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt I UK 360/16, a sprawa ostatecznie zakończyła się dopiero wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 czerwca 2017 r. zapadłym w sprawie o sygnaturze akt III AUa 345/17. Poprzez swój błąd organ rentowy nie tylko nie ustalił stanu faktycznego niniejszej sprawy, ale również pozbawił M. M. możliwości odwołania się od takiej decyzji, czego konsekwencją jest wypłata części renty rodzinnej, przysługującej M. M. po prawie 10 latach sądowych sporów. Domaganie się zatem przez M. M. odsetek z powodu ewidentnych błędów organu rentowego stoi w zgodzie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 września 2007 r. w sprawie o sygnaturze akt P 11/07, w uzasadnieniu którego wskazano, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia sądu, tylko w sytuacji, gdy organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za brak ustalenia tych okoliczności. W ocenie skarżącej, odsetki należą się jej za cały okres, a nie zaś od ostatniego prawomocnego wyroku, jak stwierdzono w zaskarżonej decyzji.

(odwołanie k.3 – 5 odwrót)

W dniu 3 stycznia 2018 r. do tutejszego Sądu wpłynęła odpowiedź pełnomocnika organu rentowego, w której wniósł o jego oddalenie przytaczając argumentację jak w treści zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie k.7 - 7 odwrót)

Postanowieniem z dnia 15 lutego 2018 r. Sąd Okręgowy w Łodzi, VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 177 § 1 punkt 1 kpc zawiesił postępowanie w sprawie do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie o sygnaturze akt VIII U 2025/17.

(postanowienie k.11 – 11 odwrót)

Postanowieniem z dnia 5 października 2018 r. Sąd Okręgowy w Łodzi, VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych podjął zawieszony postępowanie.

(postanowienie k. 22 – 22 odwrót)

Pismem procesowym z dnia 5 grudnia 2018 r. pełnomocnik M. M. wniósł o zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącej:

1) odsetek ustawowych za opóźnienie w wypłacie renty za okres od dnia 26 kwietnia 2007 r. do dnia 2 października 2017 r. w łącznej kwocie 8.529,11 zł to jest:.

- za kwiecień 2007 r. – 355,16 zł,
- za maj 2007 r. – 352,22 zł,
- za czerwiec 2007 r. – 349,19 zł,
- za lipiec 2007 r. – 346,24 zł,
- za sierpień 2007 r. – 343,21 zł,
- za wrzesień 2007 r. – 340,17 zł,
- za październik 2007 r. – 337,23 zł,
- za listopad 2007 r. – 334,19 zł,
- za grudzień 2007 r. – 331,25 zł,
- za styczeń 2008 r. – 328,21 zł,
- za luty 2008 r. – 325,17 zł,
- za marzec 2008 r. – 361,34 zł,
- za kwiecień 2008 r. – 357,94 zł,
- za maj 2008 r. – 354,64 zł,
- za czerwiec 2008 r. – 351,23 zł,
- za lipiec 2008 r. – 347,94 zł,
- za sierpień 2008 – 344,53 zł,
- za wrzesień 2008 r. – 341,12 zł,
- za październik 2008 r. – 337,83 zł,
- za listopad 2008 r. – 334,42 zł,
- za grudzień 2008 r. – 330,97 zł,
- za styczeń 2009 r. – 327,12 zł,
- za luty 2009 r. – 323,27 zł,

- za marzec 2009 r. – 339,30 zł,
- za kwiecień 2009 r. – 335,22 zł,

2) odsetek ustawowych za opóźnienie od zaległych odsetek to jest od kwoty 8.529,11 zł od dnia 8 grudnia 2017 r. do dnia zapłaty na podstawie art.482§1 k.c.,

3) zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(pismo procesowe k.34 – 37)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 11 czerwca 1997 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 22 maja 1997 roku, przyznał od dnia 1 maja 1997 roku rentę rodzinną dla: L. M. na stałe, M. M. do 1 lipca 2004 r., P. M. do 1 marca 2012 roku po zmarłym w dniu 25 kwietnia 1997 roku W. M.. Decyzja zawierała w sobie również pouczenie o konieczności powiadomienia Oddziału ZUS o podjęciu zatrudnienia oraz o wysokości osiąganego dochodu, z uwagi na możliwość zawieszenia renty czy też zmniejszenia jej wysokości. Nadto w punkcie VI pouczenia wskazano, iż osoba uprawniona do renty winna powiadomić organ rentowy o zaprzestaniu nauki przez osobę powyżej 16 lat, a w przypadku kontynuowania nauki winna nadesłać zaświadczenie stwierdzające fakt kontynuowania nauki

(decyzja z dnia 11 czerwca 1997 r. k. 31-31 odwrót plik V akt ZUS)

Pomimo kontynuowania nauki po 1 lipca 2004 roku, M. M. nie przedłożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych stosownego zaświadczenia.

(okoliczność bezsporna)

Decyzją z dnia 13 lipca 2004 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych z urzędu od dnia 1 lipca 2004 roku dokonał podziału renty rodzinnej między dwie uprawnione osoby: L. M., której przysługiwała renta na stałe oraz P. M. uprawnioną do renty do 29 lutego 2012 roku.

(decyzja z dnia 13 lipca 2004 r. k. 98 - 99 plik V akt ZUS)

W dniu 29 maja 2009 roku L. M. złożyła do organu rentowego wnioski o wyłączenie jej z grona osób uprawnionych do świadczenia rentowego i wypłacanie świadczenia wyłącznie dla córek. Do przedmiotowego wniosku załączyła zaświadczenie o kontynuowaniu nauki przez M. M. na Uniwersytecie (...) od dnia 1 października 2007 roku do dnia 31 października 2010 roku.

(pismo z dnia 29 maja 2009 r. k. 110 plik I akt ZUS, zaświadczenie z dnia 28 maja 2009 r. k. 112 plik I akt ZUS)

Decyzjami z dnia 14 lipca 2009 roku ZUS dokonał podziału renty rodzinnej od dnia 1 maja 2009 r. dla M. M. i P. M..

(decyzje z dnia 14 lipca 2009 r. k. 114 - 117 plik V akt ZUS)

Decyzją z dnia 21 lipca 2010 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił M. M. prawa do wyrównania świadczenia rentowego za okres od 1 lipca 2004 r. do 30 kwietnia 2009 r.

(decyzja z dnia 21 lipca 2010 r. k. 163 plik V akt ZUS)

Od powyższej decyzji wnioskodawczyni M. M. złożyła w dniu 24 sierpnia 2010 roku odwołanie do Sądu Okręgowego w Łodzi.

(odwołanie z dnia 24 sierpnia 2010 r. k. 1 plik IV akt ZUS)

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 31 sierpnia 2011 roku sygn. akt IX U 1061/10 w sprawie M. M., L. M. i P. M. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł. o wyrównanie, wysokość renty rodzinnej, rozliczenie renty rodzinnej, oddalił odwołania wnioskodawczyń od decyzji z 21 lipca 2010 roku, 9 lutego 2011 roku i 7 stycznia 2011 roku.

(wyrok z dnia 31 sierpnia 2011 r. k. 31 plik III akt ZUS)

W dniu 25 października 2011 roku powyższe rozstrzygnięcie zostało zaskarżone w całości przez L. M. (działająca także jako przedstawiciel ustawowy małoletniej P. M.) i M. M..

(apelacja z dnia 25 października 2011 r. k. 32 - 39 plik III akt ZUS)

W następstwie rozpoznania wniesionego przez ubezpieczone środka zaskarżenia, Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z 10 maja 2012 roku w sprawie III AUa 1483/11 oddalił apelację.

(wyrok z dnia 10 maja 2012 r. k. 48 plik III akt ZUS)

M. M. złożyła skargę kasacyjną od powyższego rozstrzygnięcia.

(skarga kasacyjna z dnia 7 lutego 2013 roku k. 60 - 70 plik III akt ZUS)

Wyrokiem z dnia 31 stycznia 2017 roku, wydanym w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej wniesionej przez M. M., Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 10 maja 2012 roku w części oddalającej apelację M. M. i sprawę w tym zakresie przekazał Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi do ponownego rozpoznania.

(wyrok z dnia 31 stycznia 2017 roku k. 10 plik IV akt ZUS)

W dniu 29 czerwca 2017 roku zapadł wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi sygn. III AUa 345/17. Powyższym wyrokiem Sąd zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 21 lipca 2010 roku w ten sposób, że przyznał M. M. prawo do wyrównania renty rodzinnej po zmarłym ojcu W. M. za okres od dnia 1 kwietnia 2007 roku do dnia 31 marca 2010 roku oraz oddalił apelację w pozostałej części.

(wyrok z dnia 29 czerwca 2017 roku k. 22 plik IV akt ZUS)

Decyzją z dnia 17 sierpnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wykonując prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 29 czerwca 2017 roku przeliczył od dnia 1 kwietnia 2007 roku, tj. od daty określonej w wyroku sądu, rentę rodzinną M. M..

Organ rentowy wskazał, że należność za okres od dnia 1 kwietnia 2007 roku do dnia 30 kwietnia 2009 roku wynosi 8.346,79 zł brutto zaś do wypłaty kwota 6.786,58 zł netto. Zakład wskazał, że renta rodzinna dla jednej osoby wynosi 85% świadczenia zmarłego ($85\% \times 616,40 = 523,94$ zł). Renta po waloryzacji w okresie od 1 marca 2012 roku do 1 marca 2015 roku wynosi od 1 kwietnia 2007 roku 1.243,11 zł. Wysokość świadczenia wynosi 1.243,11 zł.

(decyzja z dnia 17 sierpnia 2017 roku k. 165 - 168 plik V akt ZUS)

Zaskarżoną decyzją z dnia 6 listopada 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił M. M. prawa do wypłaty odsetek od kwoty wyrównania przekazanego decyzją z dnia 17 sierpnia 2017 roku za okres od 1 kwietnia 2007 roku do 30 kwietnia 2009 roku.

(decyzja k.169 – 170 plik V akt ZUS)

Sąd Okręgowy dokonał ustaleń stanu faktycznego w oparciu o dokumenty i dowody z akt organu rentowego uznając je za wiarygodne i wystarczające do poczynienia przedmiotowych ustaleń.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Odwołanie M. M. jest zasadne i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art.85 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 roku (tekst jednolity Dz.U. z 2017 roku, poz. 1778) jeżeli Zakład Ubezpieczeń Społecznych - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

W bezpośrednim związku z art.85 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych pozostaje art.118 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 roku (tekst jednolity Dz. U z 2018 roku poz.1270), zgodnie z którym organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art.120. Ustawą o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz. U. nr 121, poz. 1264) do art.118 dodany został ust.1a, zgodnie z którym w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego. Zmiana ta weszła w życie w dniu 1 lipca 2004 roku.

Sąd Najwyższy w swoich orzeczeniach wielokrotnie dokonywał wykładni przepisu art.85 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. I tak w wyroku z dnia 27 września 2002 roku (II UK 214/02), Sąd Najwyższy stwierdził, iż ZUS jest obowiązany do wypłaty odsetek w wysokości określonej przepisami prawa cywilnego, wówczas gdy nie dokona - w następstwie okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność - wypłaty świadczeń w terminach przewidzianych w przepisach dotyczących ich przyznawania i wypłacania. Natomiast w wyroku z dnia 9 marca 2001 roku (II UKN 402/00), Sąd Najwyższy stwierdził, iż określenie „nie ustalił prawa do świadczenia” oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia mimo spełnienia warunków do jego uzyskania. Podobnie w wyroku z dnia 25 stycznia 2005 roku (I UK 159/04), Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia, oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa. Przywołane stanowisko Sądu Najwyższego podzielił Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 11 września 2007 roku, wydanym w sprawie sygn. P 11/07, w którym orzekł o konstytucyjności art.118 ust.1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS. W wyroku tym Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art.118 ust.1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych rozumiany w ten sposób, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tylko w sytuacji, gdy za nieustalenie tych okoliczności nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy, jest zgodny z art.32 ust.1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art.45 ust.1 Konstytucji.

W uzasadnieniu do orzeczenia Trybunał Konstytucyjny zgodził się ze stwierdzeniem, że przez wyjaśnienie „ostatniej niezbędnej okoliczności” trzeba rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia.

Trybunał Konstytucyjny zwrócił uwagę, że uprawnienie do świadczenia rentowego, zgodnie z art.100 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, powstaje co do zasady ex lege z dniem spełnienia wszystkich ustawowo określonych przesłanek, to jest wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Faktycznie jednak świadczenie zostaje „przyznane” decyzją organu rentowego najwcześniej od dnia złożenia wniosku o ustalenie prawa do niego. Stosując

art.118 ust.1a ustawy o FUS, organ rentowy za początek biegu terminu ewentualnej wypłaty odsetek przyjmuje dzień wpływu prawomocnego orzeczenia w każdym wypadku, gdy prawo do świadczenia (bądź do określonej wysokości świadczenia) zostało ustalone przez organ odwoławczy (sąd). Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż przy zastosowaniu takiej interpretacji zaskarżonego przepisu, można przyjąć, że art.118 ust.1a ustawy o FUS pośrednio wyłącza odpowiedzialność organu rentowego za popełnione błędy. Ubezpieczony w konsekwencji ponosi ujemne skutki (brak prawa do odsetek) złożenia odwołania od decyzji odmawiającej ustalenia prawa do świadczenia (lub zaniżającej jego wysokość). Organ rentowy może zatem przedłużać postępowanie sądowe bez żadnych ujemnych konsekwencji dla siebie. Skutkami tego opóźnienia jest obciążany ubezpieczony, który nie może dochodzić prawa do odsetek. Nierówne traktowanie obu podmiotów polega na tym, że w sytuacji gdy organ rentowy występuje z roszczeniem przeciwko ubezpieczonemu (np. o zwrot nienależnego świadczenia), ten, w razie przegrania procesu, jest zobowiązany do zwrotu świadczenia wraz z odsetkami od dnia jego wymagalności, a nie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu nakazującego zwrot. Długotrwałość procesu przynosi ubezpieczonemu negatywny skutek w postaci wzrostu kwoty odsetek. W opinii Trybunału Konstytucyjnego jest to niezgodne z zasadą równości wyrażoną w art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że w zakresie stosowania odsetek i związanych z nimi terminów, od których zależy ustalenie prawa do świadczenia (lub jego wysokości), organ rentowy i ubezpieczony powinni być traktowani jednakowo. Umożliwia to inna niż stosowana przez organ rentowy interpretacja art.118 ust.1a ustawy o FUS, zaprezentowana w doktrynie, uwzględniająca kontekst normatywny art.85 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z tą interpretacją, normę wyrażoną w kwestionowanym art.118 ust.1a ww. ustawy o emeryturach i rentach należy odczytać w następujący sposób, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie świadczenia rentowego lub emerytalnego uznaje się dzień wpływu do organu rentowego prawomocnego orzeczenia sądu ustalającego prawo do tego świadczenia, o ile za nieustalenie tych okoliczności we wcześniejszym terminie nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy.

W wykonaniu przyjętej przez Trybunał Konstytucyjny interpretacji przepisu art. 118 ust.1a ustawodawca ustawą o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2009 roku (Dz. U. nr 42, poz. 338) nadał nowe brzmienie przepisu art.118 ust.1a. Zgodnie z aktualnym brzemieniem: „W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.”. Zmiana weszła w życie z dniem 1 kwietnia 2009 roku i zgodnie z art.2 ustawy nowelizującej ma zastosowanie do spraw wszczętych i niezakończonych przed tą datą.

Zgodnie z interpretacyjnym rozstrzygnięciem Trybunału Konstytucyjnego 30-dniowy termin wydania decyzji w sprawie świadczenia i jego wypłaty w razie, gdy prawo do świadczenia zostało ustalone przez sąd, powinien być liczony od dnia doręczenia wyroku sądu tylko wtedy, gdy ustalenie prawa do świadczenia dopiero w postępowaniu sądowym nie było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy. W przeciwnym wypadku, to jest gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy termin ten będzie liczony od dnia, w którym organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do świadczenia. Do takich okoliczności Trybunał Konstytucyjny przykładowo zaliczył błędną interpretację przepisów, zaniechanie podjęcia określonych działań z urzędu, a także błędne orzeczenie lekarza orzecznika ZUS lub komisji lekarskiej ZUS w sprawie niezdolności do pracy.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, wskazać należy, że decyzją z dnia 11 czerwca 1997 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał od dnia 1 maja 1997 roku rentę rodzinną dla: L. M. na stałe, M. M. do 1 lipca 2004 roku, oraz P. M. do 1 marca 2012 roku po zmarłym w dniu 25 kwietnia 1997 roku W. M., a decyzją z dnia 13 lipca 2004 roku dokonał podziału renty rodzinnej między dwie uprawnione osoby tj. L. M. oraz P. M.. Co jednak istotne, organ rentowy w stosunku do M. M. nie wydał w lipcu 2004 roku decyzji odmawiającej jej prawa do renty rodzinnej, do czego był zobowiązany stosownie do treści art.134 ust.1 punkt 2 ww. ustawy o emeryturach i rentach i nie zmienia tej okoliczności nawet fakt braku przedłożenia w lipcu 2004 roku zaświadczenia o kontynuowaniu nauki

przez M. M.. Wobec zatem ewidentnego błędu organu rentowego, potwierdzonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 czerwca 2017 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeliczył od dnia 1 kwietnia 2007 roku rentę rodzinną M. M. oraz wskazał, że należność za okres od dnia 1 kwietnia 2007 roku do dnia 30 kwietnia 2009 roku wynosi 8.346,79 zł brutto. Nie ulega zatem wątpliwości, że przyznanie ubezpieczonej prawa do wyrównania renty rodzinnej dopiero wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 czerwca 2017 roku było następstwem okoliczności, za które z całą pewnością ponosi odpowiedzialność organ rentowy. Tym samym nie sposób uznać, aby to Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 29 czerwca 2017 roku wyjaśnił ostatnią okoliczność niezbędną do wydania decyzji, skoro toczące się od 2010 roku postępowanie w sprawie M. M. było spowodowane niewłaściwym postępowaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych niewydaniem przez organ rentowy decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia, w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem. Oznacza to, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku wskazując, że M. M. przysługuje prawo do odsetek od kwoty wyrównania renty rodzinnej przysługującej za okres od 1 kwietnia 2007 roku do 30 kwietnia 2009 roku liczonych od daty płatności poszczególnych miesięcznych świadczeń do dnia zapłaty.

Sąd przekazał żądanie M. M. zasądzenia odsetek od zaległych odsetek Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł. celem wydania decyzji z uwagi na czasową niedopuszczalność drogi sądowej, albowiem organ rentowy w tym zakresie nie zajął żadnego stanowiska. Należy zauważyć, iż tak sprecyzowane roszczenie, jak w przedmiotowej sprawie nie było przedmiotem rozpoznania organu rentowego. Zgodnie z dyspozycją art.476§2 k.p.c. w związku z art.2 k.p.c. przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się sprawy, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych dotyczących ubezpieczenia społecznego i kategorii spraw wymienionych w punktach 1-5 §2 art.476 k.p.c. Na obecnym etapie postępowania, wobec braku decyzji organu rentowego w zakresie roszczenia wnioskodawczyni, zachodzi czasowa niedopuszczalność drogi sądowej, a właściwym do rozpoznania roszczeń pozostaje Zakład Ubezpieczeń Społecznych, od decyzji którego będzie przysługiwać skarżącej prawo wniesienia odwołania do Sądu zgodnie z powołanymi przepisami.

Z uwagi na powyższe tj. na czasową niedopuszczalność drogi sądowej Sąd, na podstawie art.464§1 k.p.c. orzekł jak w pkt 2 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz M. M. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił zgodnie z § 9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U z 2015 r. poz. 1800 z późn. zm.).

S.B.

ZARZĄDZENIE

- 1) Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS.
- 2) Wypożyczyć pełnomocnikowi ZUS akta rentowe zobowiązując do zwrotu w przypadku złożenia apelacji.
- 3) Doręczyć pełnomocnikowi ZUS kopię protokołów rozpraw.

20 lutego 2019 roku